College voor Toetsen en Examens

VAKINFORMATIE
STAATSEXAMEN 2027

VERSIE: 1 APRIL 2026

AARDRIJKSKUNDE VMBO BB

STAATSEXAMENS VOORTGEZET ONDERWIJS

Inhoud

1. Inleidende opmerkingen 3
2. Examenprogramma 4
3. Centraal examen 4
4. College-examen 5
5. Berekening eindcijfer 5

BIJLAGE 1
BESCHRIJVING EXAMENSTOF 6

De vakinformatie is vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Het CvTE is verantwoordelijk voor de afname van de staatsexamens voortgezet onderwijs en draagt zorg voor de kwaliteit en het niveau van de examens.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is belast met de praktische uitvoering en organisatie van de staatsexamens. Met vragen over deze vakinformatie kun je contact opnemen met de afdeling Examendiensten van DUO: (050) 599 89 33 of staatsexamens@duo.nl.

Je gaat het staatsexamen vo doen. Dit informatieblad is bedoeld om je goed te kunnen voorbereiden op dit examen. Het examen bestaat uit verschillende onderdelen. Bij een aantal vakken moet je van tevoren iets maken en inleveren. Lees deze vakinformatie goed door en zorg dat je alles op tijd hebt geleerd en, zo nodig, gemaakt en ingeleverd.

Veel succes met je examen!

1. Inleidende opmerkingen

- Het staatsexamen aardrijkskunde vmbo BB bestaat uit een centraal examen (paragraaf 3) en een mondeling college-examen (paragraaf 4).
- In het document 'Toegestane hulpmiddelen' (onder 'Vakinformatie voor het staatsexamen' op de site van DUO) staat vermeld welke hulpmiddelen je zelf voor het examen moet meenemen.
- Je kunt je voorbereiden met behulp van een lesmethode.
- Oefenmateriaal voor de college-examens staat op Oefenen voor het staatsexamen vo.
  Op Examenblad.nl staat bij Veelgestelde vragen onder het kopje 'Voorbereiding' waar je oefenmateriaal voor de centrale examens kunt vinden.
- Sinds 2025 worden atlasvaardigheden niet meer getoetst tijdens het mondeling college-examen. Er wordt wel van je verwacht dat je voldoende vaardigheden beheerst in het omgaan met een atlas (voor meer informatie, zie 4. College-examen).

2. Examenprogramma

In Bijlage 1 staat een beschrijving van de examenstof.

In onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen de vaardigheden en kennis getoetst kunnen worden.

Tabel 1 verdeling van de vaardigheden en kennis over de verschillende examens

exameneenheden aardrijkskunde BB	centraal examen	mondeling college-examen
basisvaardigheden	nee	ja
leervaardigheden in het vak aardrijkskunde	ja	ja
weer en klimaat	ja	nee
bronnen van energie	nee	ja
water	ja	nee
arm en rijk	nee	ja
bevolking en ruimte	ja	nee
grenzen en identiteit	nee	ja

3. Centraal examen

Het centraal examen aardrijkskunde vmbo BB is een **digitaa**l examen. Het heeft betrekking op de aangegeven examenstof (zie 2 Examenprogramma en Bijlage 1).

Opdracht: beantwoorden van vragen

Tijdsduur: 60 minuten

4. College-examen

MONDELING COLLEGE-EXAMEN

Bij het mondeling college-examen worden drie exameneenheden, ter keuze van de examinator uit de examenstof geëxamineerd (zie 2 Examenprogramma en Bijlage 1). De examinatoren zullen zelf een bron en/of kaart meenemen.

Gebruik van de atlas:

Je moet een bron of kaart kunnen uitleggen en toepassen. Het gaat hierbij om het gebruik van de legenda en/of diagram. De examinatoren zullen zelf een bron en/of kaart meenemen. Het opzoeken van topografische namen of begrippen wordt niet getoetst tijdens het mondeling college-examen.

Opdracht: beantwoorden van vragen

Tijdsduur: 25 minuten

Op de site van DUO bij het kopje 'Wat zijn staatsexamens?' staan informatiefilmpjes waarin getoond wordt hoe een mondeling college-examen kan verlopen.

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het college-examen.

Eindcijfer: (cijfer centraal examen + cijfer college-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

BIJLAGE 1
BESCHRIJVING EXAMENSTOF

TOELICHTING

Hieronder staan de exameneenheden voor het **centraal examen**. Op de volgende pagina vind je de beschrijvingen van de exameneenheden voor het **mondeling college-examen**.

BESCHRIJVING EXAMENSTOF CENTRAAL EXAMEN

Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde

Eindterm 3
Je kunt een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kun je in dat verband:
- aardrijkskundige werkwijzen toepassen;
- gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden;
- informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken;
- een standpunt innemen en beargumenteren (wordt alleen tijdens het mondeling college-examen getoetst).

Weer en klimaat

Eindterm 5
Je kunt het weer en klimaat van Nederland beschrijven en verklaren.

Eindterm 6
Je kunt het weer en klimaat in een buiten-Europese macroregio (zie uitleg op de laatste pagina) beschrijven en verklaren.

Water

Eindterm 11
Je kunt de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.

Eindterm 12
Je kunt de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.

Bevolking en ruimte

Eindterm 17
Je kunt de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland beschrijven.

Eindterm 18
Je kunt de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren.

Een uitgebreide beschrijving van de examenstof voor het centraal examen is te vinden in de syllabus aardrijkskunde vmbo 2027 op Examenblad.nl.

BESCHRIJVING EXAMENSTOF MONDELING COLLEGE-EXAMEN

Hieronder staat de beschrijving van de exameneenheden waarvan **geen** uitgebreide beschrijving is opgenomen in de syllabus op Examenblad.nl.

Basisvaardigheden

Eindterm 2
Je kunt basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken.

Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde

Eindterm 3
Je kunt een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kun je in dat verband:
- verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren;
- aardrijkskundige werkwijzen toepassen;
- gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden;
- informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken;
- een standpunt innemen en beargumenteren (wordt alleen tijdens het mondeling college-examen getoetst)

Bronnen van energie

Eindterm 7
Je kunt het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven.

Eindterm 8
Je kunt het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven.

Eindterm 9
Je kunt het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven.

Arm en rijk

Eindterm 13
Je kunt verschillen tussen meer en minder welvarende wijken beschrijven en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven.

Eindterm 14
Je kunt regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren.

Eindterm 15
Je kunt regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren.

Grenzen en identiteit

Eindterm 19
Je kunt verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit.

Eindterm 20
Je kunt verschillen in regionale identiteit en de manier waarop men daarmee omgaat in Nederland beschrijven en verklaren.

Eindterm 21
Je kunt territoriale conflicten in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen, economische belangen, water en culturele verschillen.

Uitleg: buiten-Europese macroregio

Met een buiten-Europese macroregio wordt een ander, vaak groot gebied buiten Europa bedoeld met andere economische, culturele of demografische kenmerken.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

Toetsen primair onderwijs: doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen. Vergelijkbaarheid van doorstroomtoetsresultaten en kwaliteitsbewaking van doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen.
Cvtetoetsenpo.nl

Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs.
Examenblad.nl

Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen.
Staatsexamensvo.nl

Centrale examens middelbaar beroepsonderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma.
Examenbladmbo.nl

Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding.
Staatsexamensnt2.nl